EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 24.11.2021.
COM(2021) 742 final

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o ekonomskoj politici europodručja

{SWD(2021) 362 final}

Preporuka za

PREPORUKU VIJEĆA

o ekonomskoj politici europodručja

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 136. u vezi s člankom 121. stavkom 2.,
uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika[1], a posebno njezin članak 5. stavak 2.,
uzimajući u obzir Uredbu (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža[2], a posebno njezin članak 6. stavak 1.,
uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,
uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,
uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

(1) Nakon vrlo duboke recesije 2020. gospodarstvo europodručja solidno se i brzo oporavlja. Rast BDP-a u drugom tromjesečju 2021. premašio je očekivanja te se prema jesenskoj gospodarskoj prognozi 2021. očekuje da će BDP europodručja u 2021. porasti za 5,0 %. Očekuje se da će gospodarstvo europodručja u posljednjem tromjesečju 2021. ponovno dosegnuti razinu BDP-a prije krize. BDP sedam država europodručja već se do drugog tromjesečja 2021. vratio na razine prije krize. U 2022. godišnji BDP europodručja trebao bi se povećati za 4,3 %. Domaća potražnja glavni je pokretač rasta BDP-a, a povezana je s ublažavanjem ograničenja nakon uvođenja cijepljenja, postupnim poboljšanjima na tržištima rada, povlačenjem dodatnih ušteda nastalih tijekom razdoblja ograničenja kretanja i snažnim rastom ulaganja zahvaljujući povoljnim uvjetima financiranja i potpori politike na temelju instrumenta NextGenerationEU. U skladu s preporukom, države članice europodručja poduzele su pojedinačno i zajednički u okviru Euroskupine mjere kojima će se osigurati usmjerenost politika na potporu oporavku od krize uzrokovane bolešću COVID-19. Budućnosti je nesigurna i puna rizika, što uključuje razvoj pandemije u EU-u i globalno.

[1] SL L 209, 2.8.1997 ., str. 1.
[2] SL L 306, 23.11.2011 ., str. 25.

(2) Tijekom godine snažan rast domaće potražnje naišao je na ograničenja na strani ponude, uključujući manjak ulaznih materijala i poremećaje u logistici. Osim toga, manjak radne snage i vještina sve je veći problem u nekim sektorima i državama članicama. Nakon nekoliko godina vrlo niskih stopa, inflacija u europodručju porasla je od početka 2021., posebno zbog visokih cijena energije i uskih grla u nabavi, što ukazuje da je to prijelazna pojava povezana s postupkom prilagodbe nakon ukidanja ograničenja kretanja. Inflacija europodručja u rujnu 2021. dosegla je najvišu razinu u deset godina (3,4 %).

(3) U 2021. europska strategija oporavka bila je usmjerena na primjenu instrumenta NextGenerationEU i svojeg najvećeg instrumenta, Mehanizma za oporavak i otpornost (Mehanizam) [3]. Nakon pozitivnih ocjena Komisije, Vijeće je do sredine studenoga 2021. odobrilo planove za oporavak i otpornost za 22 države članice, uključujući 18 zemalja europodručja. Tijekom sljedećih godina, provedba reformi i ulaganja u okviru Mehanizma imat će snažan pozitivan učinak na funkcioniranje gospodarstava europodručja. Mehanizmom će se poticati uzlazna ekonomska i socijalna konvergencija u državama članicama europodručja na osnovi ključa za raspodjelu njegovih sredstava. Njegovom se primjenom ojačalo povjerenje te se pridonijelo očuvanju rasta i makrofinancijskoj stabilnosti, čime se uravnotežuje kombinacija politika i nadopunjuje djelovanje Europske središnje banke (ESB). Osim potpore oporavku, Mehanizam ima za cilj strukturnu preobrazbu gospodarstava država članica, posebno kako bi se ostvarile zelena i digitalna tranzicija. Dosljednim ulaganjem i reformama u okviru Mehanizma te upotrebom kohezijskih fondova nastoji se pojačati otpornost europodručja na buduće šokove i trajno povećati potencijalna proizvodnja, podupirati zapošljavanje i svladavati društvene izazove. Nadalje, dužničkim instrumentima u eurima koje izdaje Unija za financiranje Mehanizama povećat će se dubina i likvidnost europskih tržišta kapitala te ojačati euro kao međunarodna valuta.

(4) Provedbom reformi i ulaganja iz planova za oporavak i otpornost omogućit će se isplata sredstava Mehanizma i učinkovito pridonijeti ostvarenju prioriteta politike europodručja, uključujući preporuke Vijeća o ekonomskoj politici europodručja[4]. To će se, među ostalim, odnositi na jačanje nacionalnih institucionalnih okvira, podupiranje visokokvalitetnih javnih ulaganja, mjere politike za potporu socijalnoj koheziji te pravednoj zelenoj i digitalnoj tranziciji. Time bi se trebalo osigurati održiv i uključiv oporavak, očuvati potencijal rasta i ojačati otpornost. To je u skladu s Godišnjim pregledom održivog rasta i četiri dimenzije konkurentne održivosti, tj. održivost okoliša, produktivnost, pravednost i makroekonomska stabilnost[5].

(5) Odgovarajuće potporne i uzajamno osnažujuće gospodarske politike osigurale su učinkovitu makroekonomsku stabilizaciju i ograničile učinak na ishode na tržištu rada ublažavanjem rizika od trajne štete i podupiranjem brzog gospodarskog oporavka. Dosljedna kombinacija monetarne i fiskalne politike zajedno sa strukturnim reformama i mjerama za održavanje financijske stabilnosti i dalje će biti

---

3 Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost, SL L 57, 18.2.2021., str. 17.

4 Preporuka Vijeća od 13. srpnja 2021. o ekonomskoj politici europodručja, SL C 283, 15.7.2021., str. 1.

5 Godišnji pregled održivog rasta za 2022., COM(2021)740

ključne za dobro funkcioniranje europodručja, uz potpuno poštovanje uloga država članica i institucija u skladu s Ugovorom.

(6) Mjere monetarne politike ESB-a usmjerene su na osiguravanje neometanog funkcioniranja različitih segmenata financijskog tržišta i zaštitu kanala monetarne transmisije te, u konačnici, zaštitu srednjoročne stabilnosti cijena. U srpnju 2021. ESB je objavio svoju novu strategiju monetarne politike. Novom strategijom uvodi se simetrična ciljna inflacija od 2 % u srednjoročnom razdoblju. Upravno vijeće potvrdilo je i da je primarni instrument monetarne politike ESB-a i dalje njegov skup kamatnih stopa. U listopadu 2021. ESB je pokrenuo dvogodišnju istražnu fazu o digitalnom euru. Za stvaranje digitalnog eura bila bi potrebna intervencija zakonodavaca Unije na temelju članka 133. UFEU-a. Izdavanjem takve digitalne valute središnje banke moglo bi se, među ostalim, osigurati kontinuiranu opskrbu javnim novcem u digitalnom obliku, poduprijeti digitalizaciju europskog gospodarstva i aktivno poticati inovacije u maloprodajnom platnom prometu[6]. Pridonijelo bi se i jačanju međunarodne uloge eura i otvorene strateške autonomije Europe.

(7) Europska Komisija 19. listopada 2021. ponovno je pokrenula raspravu o preispitivanju gospodarskog upravljanja kako bi došla do širokog konsenzusa o tome kako povećati učinkovitost i transparentnost okvira, ukloniti makroekonomske neravnoteže i riješiti fiskalne izazove na način kojim se potiče tranzicija i rast, uzimajući u obzir pouke izvučene iz krize uzrokovane bolešću COVID-19.

(8) Predviđa se da će deficit opće države u europodručju u cjelini dosegnuti 7,1 % BDP-a 2021., ali će se 2022. smanjiti na 3,9 %. Predviđa se da će fiskalna politika europodručja, koja proizlazi iz nacionalnih proračuna i proračuna EU-a, i dalje biti poticajna 2021. i 2022. (1,75 % BDP-a odnosno 1 % BDP-a). Javna ulaganja koja se financiraju na nacionalnoj razini i na razini EU-a u 2022. doprinijet će poticajnom smjeru politike. Od studenoga 2021. primjenom 18 nacionalnih planova za oporavak i otpornost europodručja koje je Vijeće dosad odobrilo osigurat će se opsežna financijska potpora državama članicama europodručja u iznosu do 262 milijarde EUR u obliku bespovratnih sredstava i 139 milijardi EUR u zajmovima u razdoblju do 2026. Za učinkovit odgovor na udar uzrokovan bolešću COVID-19, održiv oporavak i pravilno funkcioniranje ekonomske i monetarne unije (EMU) nužna je koordinacija nacionalnih fiskalnih politika uz puno poštovanje Pakta o stabilnosti i rastu. Iako će opća klauzula o odstupanju ostati aktivna u 2022., očekuje se da će se deaktivirati od 2023. Nakon gospodarskog oporavka, fiskalna politika preusmjerava se s privremenih hitnih mjera na ciljane mjere potpore oporavku. Povećanje udjela duga u BDP-u (s 85,5 % BDP-a 2019. na 100 % BDP-a 2021.) odraz je kombiniranih učinaka smanjenja proizvodnje i nužnog odgovora politike na velik šok uzrokovan bolešću COVID-19. Međutim, s obzirom na to da su udjeli duga u BDP-u u nekim državama članicama europodručja bili visoki i prije šoka, cilj politike bit će postupno, trajno i poticajno smanjenje duga u velikom dijelu europodručja.

[6] Vidjeti „Izvješće o digitalnom euru” ESB-a iz listopada 2020., dostupno na https://www.ecb.europa.eu/pub/pdf/other/Report_on_a_digital_euro~4d7268b458.en.pdf.

(9) U tom kontekstu, čini se da je osobito važno poboljšati sastav javnih financija, među ostalim promicanjem ulaganja i kvalitete proračunskih mjera i osiguravanjem dugoročnije fiskalne održivosti, među ostalim imajući u vidu klimatske promjene te zelenu i digitalnu tranziciju. Zelenim proračunom, preispitivanjem potrošnje, funkcionalnim programima upravljanja javnim ulaganjima i učinkovitim okvirima javne nabave može se stvoriti fiskalni prostor za dodatna javna ulaganja. Reforme za učinkovitiju i pravedniju politiku prihoda postale su još važnije u razdoblju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Porezni sustavi u europodručju mogu postati povoljniji za rast i okoliš, posebno smanjenjem poreznog opterećenja rada koje je i dalje visoko u većini država članica europodručja. Mjere koje se odnose na agresivno porezno planiranje, izbjegavanje plaćanja poreza i utaju poreza mogu učiniti porezne sustave učinkovitijima i pravednijima te istodobno podupirati oporavak i povećanje prihoda. Porezni se okvir zbog globalizacije mora prilagoditi sve digitaliziranijem gospodarstvu. Dogovor o reformi globalnog oporezivanja radi ograničavanja štetnog poreznog natjecanja postignut je u okviru uključivog okvira OECD-a i skupine G20 o smanjenju porezne osnovice i prijenosu dobiti (BEPS).

(10) Brz i odlučan odgovor politika na nacionalnoj razini i razini Unije, među ostalim putem instrumenta NextGenerationEU, učinkovito je ublažio posljedice krize na kućanstva i poduzeća. Zahvaljujući tom koordiniranom djelovanju, razlike su manje od prvotnih prognoza, a dugoročni štetni učinci su ublaženi. Potpora politike, među ostalim u okviru programa skraćenog radnog vremena i drugih mjera za očuvanje radnih mjesta, pomogla je da poduzeća ostanu aktivna tijekom krize te je ograničila rast stope nezaposlenosti i smanjenje raspoloživog dohotka. Iako se povećava, rast stopa nesolventnosti u 2021. i dalje je ograničen unatoč postupnom ukidanju mjera potpore. I na tržištima rada bilježe se postupna poboljšanja; zaposlenost se u drugom tromjesečju 2021. ponovno povećala na 72,2 %, što je blizu najvišoj razini od 72,9 % zabilježenoj prije izbijanja bolesti COVID-19 u četvrtom tromjesečju 2019. Ubrzano uvođenje digitalne tehnologije tijekom krize moglo bi imati pozitivan učinak na produktivnost, ako se održi. Međutim, kriza uzrokovana bolešću COVID-19 imala je znatne teritorijalne, sektorske i distribucijske posljedice, zbog čega će se morati provesti preraspodjele unutar država i sektora te među njima, uz znatne troškove tranzicije za radnike i poduzeća.

(11) Iako je rast stečaja dosad bio ograničen, zbog pandemije su mnoga poduzeća imala slabije bilance, što bi moglo ograničiti njihovu sposobnost financiranja projekata ulaganja u kratkom roku i ugroziti njihovu sposobnost otplate. Kako oporavak napreduje, potporu bi trebalo postupno ukinuti i preciznije usmjeriti. Manjom uporabom dužničkih instrumenata ograničile bi se nepredviđene obveze i pridonijelo očuvanju ulagačkog kapaciteta poduzeća. Pri pravovremenom povlačenju mjera potpore za provedbu politika mora se osigurati podupiranje ulaganja i zapošljavanja te izbjegavanje propadanja održivih poduzeća, a da se pritom ne ometa uredan izlazak neodrživih poduzeća u srednjoročnom razdoblju. U tom je kontekstu ključno poboljšati pristup financiranju za poduzeća, ojačati njihove bilance i povećati kapacitet i učinkovitost stečajnih okvira. Nacionalni sustavi za nesolventnost znatno se razlikuju na razini europodručja te će biti potrebne mjere za povećanje kapaciteta kako bi se stvorio učinkovit administrativni i pravosudni sustav. Poboljšanjem okvira

za nesolventnost može se pridonijeti i zdravijim bilancama u bankarskom sektoru, što će imati pozitivan učinak na ponudu kredita. Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti[7], kojom se u državama članicama nastoje uvesti minimalni standardi o preventivnom restrukturiranju i otpustu duga za poduzetnike, morat će se prenijeti u nacionalno zakonodavstvo do 17. srpnja 2022. Nadalje, integracija tržišta kapitala EU-a ključna je kako bi se poduzećima osigurali alternativni izvori financiranja kao dopuna bankovnom kreditiranju. Razvitkom unije tržišta kapitala[8] može se poboljšati pristup financiranju za poduzeća europodručja, mobilizirati dugoročna ulaganja u zelene nove tehnologije i infrastrukturu, promicati vlasnička ulaganja i ukloniti prekogranične prepreke ulaganjima, među ostalim usklađivanjem određenih aspekata materijalnog prava o stečajnim postupcima.

(12) Iako se zaposlenost brzo oporavlja, očekuje se da će neki sektori, određene kategorije radnika i regije trajno biti pod utjecajem krize i snažnog poticaja za ozelenjivanje gospodarstva. Nova radna mjesta koja se otvaraju mogu se razlikovati od radnih mjesta koja su izgubljena zbog krize. Uska grla u lancu opskrbe mogu usporiti oporavak zaposlenosti u određenim sektorima. Mjere politike kojima se olakšavaju promjene radnog mjesta i reintegracija na tržište rada stoga će biti ključne za potporu prilagodbi i ublažavanje socijalnih učinaka, posebno s obzirom na dvostruku tranziciju. Komisija je iznijela preporuku o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (EASE)[9], u kojoj se države članice poziva da razviju usklađene pakete politika u kojima se kombiniraju mjere usmjerene na nadoknađivanje manjka vještina i pomaže pojedincima da se uspješno snađu u zelenoj i digitalnoj tranziciji. Ti bi se paketi sastojali od tri komponente: i. vremenski ograničeni i dobro osmišljeni poticaji za zapošljavanje i tranziciju te potpora poduzetništvu; ii. mogućnosti usavršavanja i prekvalifikacije povezane s potrebama tržišta rada; te iii. poboljšana potpora službi za zapošljavanje. U međuvremenu je kohezija socijalne zaštite u europodručju i dalje od temeljne važnosti zbog zdravstvene i gospodarske krize te kako bi se osigurala pravedna dvostruka tranzicija. Europski stup socijalnih prava[10] i dalje usmjerava zapošljavanje, vještine i mjere socijalne politike kojima se potiče uzlazna gospodarska i socijalna konvergencija te bolji radni i životni uvjeti u državama članicama. Akcijskim planom za provedbu europskog stupa socijalnih prava iz ožujka 2021. utvrđena su tri glavna cilja EU-a: i. zapošljavanje, ii. obrazovanje odraslih i iii. smanjenje siromaštva do 2030.[11], čemu će pridonijeti mjere politike preporučene u nastavku. Čelnici EU-a

---

[7] Direktiva (EU) 2019/1023 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. lipnja 2019. o okvirima za preventivno restrukturiranje, otpustu duga i zabranama te o mjerama za povećanje učinkovitosti postupaka koji se odnose na restrukturiranje, nesolventnost i otpust duga i o izmjeni Direktive (EU) 2017/1132 (Direktiva o restrukturiranju i nesolventnosti), SL L 172, 26.6.2019., str. 18.

[8] Tijekom sastanka na vrhu država europodručja održanog 25. lipnja 2021. čelnici EU-a istaknuli su svoju političku potporu uniji tržišta kapitala i pozvali na brzu provedbu akcijskog plana za uniju tržišta kapitala.

[9] Preporuka Komisije (EU) 2021/402 od 4. ožujka 2021. o učinkovitoj aktivnoj potpori zapošljavanju nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19 (EASE),SL L 80, 8.3.2021., str. 1.

[10] Međuinstitucijski proglas o europskom stupu socijalnih prava, SL C 428, 13.12.2017., str. 10.

[11] EU se obvezao da će do 2030. ostvariti svoje sljedeće glavne ciljeve: najmanje 78 % stanovništva u dobi od 20 do 64 godine trebalo bi biti zaposleno; najmanje 60 % osoba u dobi od 25 do 64 godine trebalo bi svake godine sudjelovati u aktivnostima učenja; i broj osoba izloženih riziku od siromaštva ili socijalne isključenosti trebao bi biti manji za barem 15 milijuna u usporedbi s 2019.

pozdravili su te ciljeve na sastanku na vrhu o socijalnim pitanjima u Portu 8. svibnja 2021. i na sastanku Europskog vijeća 24. i 25. lipnja 2021.

(13) Države članice osmislile su ambiciozne planove reformi i ulaganja koji će imati financijsku i političku potporu Mehanizma. Kako bi se osigurala brza apsorpcija povezanih sredstava, bit će ključno povećati kvalitetu institucija, posebno jačanjem administrativnih kapaciteta, izbjegavajući pritom udvostručivanje i preklapanje s drugim instrumentima EU-a. Države članice mogu poboljšati okvirne uvjete za privatna ulaganja poboljšanjem poslovnog okruženja. Za neometano funkcioniranje jedinstvenog tržišta bit će ključno zaštititi i ojačati otpornost opskrbnog lanca na jedinstvenom tržištu otkrivanjem i uklanjanjem uskih grla i nedostataka u opskrbi, uz otvorena tržišta, konvergenciju standarda, veću diversifikaciju, kružnost i učinkovitost resursa. I dalje je relevantna Preporuka Vijeća o ekonomskoj politici europodručja 2021., donesena 13. srpnja 2021., kojom se poziva na daljnju integraciju jedinstvenog tržišta robe i usluga, uključujući jedinstveno digitalno tržište, uklanjanjem nepotrebnih ograničenja, poboljšanjem nadzora tržišta i jamčenjem dostatnih administrativnih kapaciteta.

(14) Zahvaljujući prethodnim reformama bankarski sektor pokazao je opću otpornost na ozbiljni gospodarski stres. Opsežna potpora politike tijekom krize i solidan oporavak u 2021. umanjili su zabrinutost zbog slabijih korporativnih bilanci. Ipak, u bankama europodručja moglo bi doći do pogoršanja kvalitete imovine. Pravodobno praćenje rizika, proaktivna suradnja s dužnicima i aktivno upravljanje neprihodonosnim kreditima važni su za održavanje njihove sposobnosti financiranja gospodarskog oporavka.

(15) Gospodarska veličina i integracija europodručja te mjere poduzete kao odgovor na krizu djelovali su kao stabilizacijski čimbenici na svjetskoj razini tijekom krize uzrokovane bolešću COVID-19. S obzirom na povezanost gospodarstava, države članice europodručja u narednim će godinama morati provesti dogovorena ulaganja i reforme kako bi iz krize izašle jače te istodobno dalje produbljivati institucijski ustroj europodručja kako bi postao otporniji na buduće šokove i snažniji na međunarodnoj razini. Gospodarska i financijska kretanja u naprednim tržišnim gospodarstvima i tržišnim gospodarstvima u usponu imaju izravne posljedice na europodručje putem niza kanala, među ostalim putem zdravstvene politike i politike cijepljenja, monetarne politike, financijskih tokova, globalnih lanaca vrijednosti i trgovine. Ograničenja u globalnim lancima opskrbe koja su se pojavila nakon oporavka dokaz su sve veće globalne gospodarske povezanosti. U međuvremenu, suficit tekućeg računa europodručja nastavio se postupno smanjivati te je blizu razine na koju upućuju temeljni pokazatelji. Jačanjem međunarodne uloge eura, koji je posljednjih godina bio uglavnom stabilan, među ostalim razvojem digitalnog eura, mogla bi se povećati gospodarska i financijska autonomija europodručja i Unije te poboljšati globalna financijska stabilnost.

(16) Produbljivanje ekonomske i monetarne unije i dalje je ključno. Bankovna unija i unija tržišta kapitala projekti su koji se uzajamno podupiru i čija je svrha promicanje rasta, zaštita financijske stabilnosti i podupiranje istinske ekonomske i monetarne unije. Uklanjanjem preostalih nedostataka dodatno bi se povećala stabilnost i otpornost europodručja, doprinijelo napretku gospodarstava europodručja te ojačala međunarodna uloga eura. Dovršetak bankovne unije i unije tržišta kapitala, uz pravodobnu ratifikaciju Sporazuma o izmjeni Ugovora o uspostavi Europskog stabilizacijskog mehanizma, i dalje su od ključne važnosti. Time će se poduprijeti i zelena i digitalna tranzicija, za koje su potrebna znatna ulaganja. Na sastanku na vrhu

država europodručja održanom 25. lipnja 2021. ponovno je naglašena predanost dovršetku bankovne unije, a Euroskupina u uključivom sastavu pozvana je da bez odgode i konsenzusom postigne dogovor o postupnom planu rada s konkretnim rokovima za sve neriješene elemente. Na sastanku se pozvalo i na brzu provedbu Akcijskog plana za uniju tržišta kapitala u skladu s prioritetima utvrđenima u zaključcima Vijeća od 3. prosinca 2020. I dalje je relevantna Preporuka Vijeća o ekonomskoj politici europodručja 2021. od 13. srpnja 2021., kojom se poziva na dovršetak ekonomske i monetarne unije i jačanje međunarodne uloge eura.

PREPORUČUJE da u razdoblju od 2022. od 2023. države članice europodručja pojedinačno (uključujući provedbom svojih planova za oporavak i otpornost) i zajednički u okviru Euroskupine poduzmu sljedeće:

1. Nastave upotrebljavati i koordinirati nacionalne fiskalne politike u svim državama članicama kako bi se učinkovito podržao održiv i uključiv oporavak. Zadrže umjereno poticajni smjer fiskalne politike u cijelom europodručju 2022., uzimajući u obzir nacionalne proračune i financijska sredstva iz Mehanizma za oporavak i otpornost. Postupno usmjere fiskalne mjere prema ulaganjima kojima se promiče održiv i uključiv oporavak, u skladu sa zelenom i digitalnom tranzicijom, uz posvećivanje posebne pozornosti kvaliteti proračunskih mjera. Očuvaju prilagodljivost fiskalne politike kako bi mogle reagirati u slučaju ponovne pojave pandemijskih rizika. Prilagođavaju fiskalne politike uzimajući u obzir razinu oporavka, fiskalnu održivost te potrebu za smanjenjem gospodarskih, socijalnih i teritorijalnih razlika. Kada to gospodarski uvjeti dopuste, provode fiskalne politike s ciljem postizanja razboritih srednjoročnih fiskalnih pozicija i održivosti duga, uz istodobno poticanje ulaganja.

2. Promiču politike kojima se smanjuje agresivno porezno planiranje, utaja poreza i izbjegavanje plaćanja poreza kako bi se osigurala pravednost i učinkovitost poreznih sustava. Rade na ograničavanju štetne porezne konkurencije, među ostalim primjenom globalnog rješenja temeljenog na konsenzusu za svladavanje poreznih izazova koji proizlaze iz digitalizacije i globalizacije gospodarstva. Smanje porezno opterećenje rada i promiču prelazak s oporezivanja rada na oporezivanje kojim se manje narušava tržišno natjecanje. Zamijene hitne mjere mjerama za oporavak na tržištima rada na temelju učinkovitih aktivnih politika tržišta rada, kao što su: i. podupiranje promjena radnog mjesta, posebno u smjeru zelenog i digitalnog gospodarstva, ii. kombiniranje mjera za rješavanje problema nedostatka vještina, jačanje dokvalifikacije i prekvalifikacije, pružanje ciljanih poticaja za zapošljavanje i iii. povećanje kapaciteta javnih službi za zapošljavanje kako bi se uklonile neusklađenosti na tržištu rada. Jačaju uključive i kvalitetne sustave obrazovanja i osposobljavanja. Promiču integraciju ranjivih skupina na tržište rada, posebno mladih i žena, osiguravaju primjerene radne uvjete i rješavaju segmentaciju tržišta rada, razvijaju i prilagođavaju sustav socijalne zaštite ako je to potrebno kako bi se odgovorilo na izazove koji su se pojavili nakon krize uzrokovane bolešću COVID-19. Osiguravaju učinkovito sudjelovanje socijalnih partnera u donošenju politika, jačaju socijalni dijalog i kolektivno pregovaranje. Osiguraju razmjenu i konvergenciju dobrih praksi na tržištu rada i socijalnih politika kojima se povećava gospodarska i socijalna otpornost.

3. Prate učinkovitost paketa mjera za potporu poduzećima, pružaju ciljaniju potporu solventnosti održivih poduzeća koja su bila izložena stresu tijekom pandemije te u većoj mjeri koriste instrumente vlasničkog kapitala. Poduzimaju mjere za povećanje kapaciteta stečajnih okvira radi učinkovite i pravodobne obrade stečaja i

restrukturiranja duga, maksimalno očuvanje vrijednosti i promicanje učinkovite raspodjele kapitala i prekograničnih ulaganja. Ostvaruju napredak u produbljivanju unije tržišta kapitala, među ostalim brzim dogovorom o zakonodavnim prijedlozima Komisije za potporu financiranju gospodarstva i poboljšanjem mogućnosti ulaganja za poduzeća i pojedince te uklanjanjem prekograničnih prepreka ulaganjima na jedinstvenom tržištu.

4. Nastave jačati nacionalne institucionalne okvire i provode reforme za uklanjanje prepreka ulaganjima i preraspodjelu kapitala te osiguraju učinkovitu i pravodobnu upotrebu sredstava Unije. Smanje administrativno opterećenje poduzeća i poboljšaju poslovno okruženje. Jačaju učinkovitost i digitalizaciju javne uprave. Poboljšaju upravljanje javnim financijama, među ostalim izradom zelenog proračuna i učinkovitim okvirima za upravljanje javnim ulaganjima, te iskoriste revizije rashoda kako bi se poboljšao sastav javnih financija, posebno kvaliteta javnih ulaganja, ulaganje u ljude i vještine te kako bi se javni rashodi bolje usmjerili na potrebe oporavka i otpornosti.

5. Osiguraju makrofinancijsku stabilnost i održavaju kanale kreditiranja gospodarstva, nastave rješavati problem neprihodonosnih kredita, među ostalim praćenjem kvalitete imovine, pravodobnom i proaktivnom suradnjom s dužnicima u poteškoćama (posebno onima koji su održivi) i daljnjim razvojem sekundarnih tržišta neprihodonosnih kredita. Nastave rad na dovršetku bankovne unije provedbom postupnog plana s konkretnim rokovima te rad na jačanju međunarodne uloge eura. Nastave podupirati istraživačke aktivnosti u vezi s mogućim uvođenjem digitalnog eura.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Vijeće
Predsjednik